

ПОДАЦИ О АУТОРУ/КООРДИНАТОРУ ТИМА	
Име и презиме	Марија Алексић
Установа, школска управа, насеље	ОШ Рада Миљковић, Јагодина, Јагодина
Радно место	1002 наставник предметне наставе – основна школа
Предмет који предаје	Историја
Рад је	продукт тимског рада
Име и презиме члана тима	Љиљана Ивановић Јованчевић
Радно место члана тима	Наставник српског језика и књижевности
Установа члана тима	ОШ "Рада Миљковић "
ПОДАЦИ О ПРОГРАМУ НА КОМЕ СЕ ЗАСНИВА РАД	
Назив програма обуке	Учење о ратовима 90-тих на простору бивше Југославије Удружење за друштвену историју - Euroclio
Број програма у Каталогу	294
Школска година Каталога	2022/23, 2023/24. и 2024/25. година
Област у Каталогу	Друштвене науке
Година похађања обуке	2022
Разлози похађања обуке	
<p>Ратови деведесетих су врло осетљива тема за рад у основној школи. Наставници немају довољно компетенција или су недовољно оснажени да предају ову тему. То је био мој разлог похађања ове обуке. С обзиром да сам похађала семинар " Настава модерне историје југоисточне Европе - оспособљавање наставника за мултиперспективни приступ настави историје " и имала веома позитивно искуство , јер сам успела да стечено знање имплементирам у наставу , сматрала сам да семинар о ратовима деведесетих може да ме оснажи да ову тему предајем кроз мултиперспективни приступ . Мој једини циљ био је да ученици после часа о ратовима изађу неострашћени и ослобођени предрасуда, што мислим да се заиста и десило у пракси.</p>	
Стечена знања/вештине на обуци	
<p>Мислим да сам применила савремене наставне методе у раду са ученицима кроз учење о ратовима 90-тих у складу са образовним стандарима, предметним и одређеним међупредметним компетенцијама у настави историје, кроз мултиперспективни приступ сам обрадила осетљиве и контроверзне теме, упознала ученике са методологијом истраживања друштвене историје и критичког сагледавања историјских извора као и прикупљања и анализе усмених сведочанстава , упознала са деловањем стереотипа кроз историју и данас .</p>	
Стечена знања/вештине допринеле унапређењу рада	
<p>Стечена знања сам поделила са колегама , не само историчарима већ и наставницима српског језика, с обзиром на то да се у настави српског језика обрађују свакодневно књижевна дела везана за историјске процесе . То ширење стеченог знања и компетенција ми је помогло да урадим сарадничку радионицу о ратовима деведесетих , на којој су ученици спознали значај сарадничке наставе а нама помогло да унапредимо развој међупредметних компетенција. Ратови деведесетих су једна од многих осетљивих, контроверзних тема и начин на који се они обрађују могу се применити и на друге осетљиве теме. Сматрам да сам унапредила методологију свог рада , постала оснажена у начину и приступу овој осетљивој теми . Пре похађања овог семинара, ову тему сам обрађивала школски и класично и у страху од ученичких питања.</p>	

*Одговорност за тачност и исправност садржаја и информација наведених у овом образцу, као и за садржаје спољашњих линкова, сноси искључиво аутор који је попунио образац.

Добит за циљну групу са којом сте радили

Највећа добит је што ученици после часа на коме је примењена оваква метода мултиперспективности и наратива да " није крива никада и увек само једна страна " , излазе неострашћени и са врло рационалним погледом на догађаје. Ученици осмог разреда су у периоду када се њихово мишљење формира, и зато сматрам да је веома корисно са њима радити на овакав начин , не би ли се догађало да ученици испишу погрдне ксенофобне паролe , певају погрдне песме и мрзе друге народе. Моји ученици потпуно другачије сагледавају овај историјски догађај, поготово после оваквог часа где они анализирају нешто што су лично сакупили и записали, а потом видели и другу страну . Ученици су научили методологију сакупљања усмених сведочанстава и дошли у додир са неким ко је био директан учесник у историјском процесу .

ПОДАЦИ О РАДУ

Назив рада	Да људи памте људе
Област	Друштвене науке
Активност реализована кроз	час/активност
Циљна група	децом/ученицима

Опис реализованих активности

Циљ рада је - Усвајање основних знања о ратовима 1991-1995 на територији бивше Југославије.
 - Развијање вештина код ученика да анализом историјских извора изводе закључке и формулишу ставове који се супротстављају стереотипима, предрасудама и манипулацији.
 - Подизање свести код ученика о неговању културе сећања на основу усмених сведочанстава.
 - Разумевање улога појединца у историјским догађајима.
 -Развијање компетенција код ученика за сараднички и тимски рад.
 Место и време реализације је учионица а време мај 2023.
 Учесници су ученици осмог разреда и наставнице историје и српског језика и књижевности.
 Предуводна активност: Ученици су на претходном часу историје упознати са методологијом сакупљања усмених сведочанстава .
 Ученици су сакупљали и записали усмена сведочанства људи који су преживели страдања у рату или чији су најближи учествовали и желели да говоре о томе. То су обични људи из њихове околине (комшије, рођаци, наставници). Изабрано је пет сведочанстава као материјал за рад.
 Уводна активност – 5 минута
 Наставнице истичу циљ часа.
 Подсећају ученике на сараднички час " Само да рата не буде" са којим су раније упознати, и елемената који су били присутни.
 Циљ часа јесте да се на примерима исповести обичних људи разумеју узроци и последице ратова деведесетих 1991-1995, као и освешћивање да су ти људи неко ко им је близак, сусрећу се са њим, неко ко није непознато лице о коме само читају у уџбеницима.
 Наставница историје обнавља претходно обрађено градиво кроз питања о најзначајнијим догађајима и појавама у вези са ратовима деведесетих на простору бивше Југославије.
 Наставница српског се надовезује и подсећа ученике на обрађено дело Дневник Ане Франк и на последице које остави рат на појединца.
 Ученици се распоређују у пет група и добијају материјале и инструкције за рад.
 Инструкција за рад- свака група добија по један историјски извор – усмено сведочанство и задатак да на нивоу групе прочита, анализира и одговори на задата питања.
 Главни део : 30 минута
 Ученици читају изворе, тумаче и ваде кључне појмове који ће им помоћи да одговоре на задатке..
 Одговарају на постављене задатке.
 Рад у групи
 Ученици добијају материјале и задатке.

*Одговорност за тачност и исправност садржаја и информација наведених у овом обрасцу, као и за садржаје спољашњих линкова, сноси искључиво аутор који је попунио образац.

Наставнице прате и пружају подршку приликом реализације задатака.

Прва група добија усмено сведочанство Д. К. (1955), која је са породицом пребегла из Костајнице.

Друга група добија усмено сведочанство Д. О. (1979), која је са породицом пребегла из Костајнице.

Трећа група добија усмено сведочанство Ђ. С. (1959), која је са породицом пребегла из Книна.

Четврта група добија усмено сведочанство М.Ј. (1980), која је пребегла из Книна.

Пета група добија усмено сведочанство Љ. И. Ј, која је забележила причу свог ујака војника у војсци СФРЈ који је дошао из Бенковца.

Усмена сведочанства су записали ученици осмог разреда са наставницама.

Све групе добијају питања и активности које их воде кроз истраживачки процес.

I Група је добила задатак „Носим венац, носи он мене“

II Група је добила рад по имену " Сви су живи док их не укопате "

III Група је добила рад по имену „На Дрини ћуприја у приколици боје мркве“

IV група је добила исповест М. Ј. (1980) која је са породицом дошла из Книна (село Бободол код Книна)

V група је добила усмену исповест „Ујакова прича“

Љиљана И. Јованчевић је записала сведочанство свог ујака из Бенковца

Презентација радова

10 минута

- Презентација резултата групног рада

- Представници сваке групе реферишу о својим запажањима до којих су дошли

- Наставнице сумирају резултате и отварају дискусију о жртвама рата и постављају питања

Шта је заједничко свим људима из извора који су прочитани? Како се они осећају? Како сте се ви осећали док сте читали исповести?

- Наставнице записују кључне поруке на флипчарт папиру.

- Ученици дискутују, размењују мишљења, постављају питања

- Наставник закључује дискусију и даје завршну реч, похваљује најактивније ученике и даје пројектни задатак за наредни период.

Пројектна активност:

Наставнице дају истраживачки задатак ученицима. Задатак је истражити страдања других народа за време ратова 1991-1995. Наставнице дају одговарајуће сајтове и странице, где би ученици могли да добију корисне информације

Направити галеријску изложбу сакупљеног материјала у школи.

Попуњавају евалуациони лист.

Прилог: https://drive.google.com/file/d/1PAyQrI3W9IV_dK1cRgFJ1XqE83r3UPO6/view?usp=sharing

Сагласност и ауторство

Сагласност

Слањем рада аутори су сагласни да се, уколико тако одлучи комисија конкурса, рад са свим информацијама наведеним у њему јавно објави у Базу радова конкурса. Само најбољи радови на конкурс се објављују у Базу радова.

✓ Аутори дају сагласност у складу са горе наведеном изјавом.

Ауторство Слањем рада аутори потврђују да је рад ауторско дело наведеног/их аутора (у складу са прописима који регулишу ову област).

✓ Аутори потврђују ауторство предатог рада

*Одговорност за тачност и исправност садржаја и информација наведених у овом образцу, као и за садржаје спољашњих линкова, сноси искључиво аутор који је попунио образац.